

REGERINGSKANSLIET

Remiss

Dnr

2016-06-17

N2016/04315 /RS

Näringsdepartementet

Ulrika Stenström
Telefon 08-405 34 90

Tillväxtverket	
Regelrådet	
Ank	2016-06-20
Dnr	RR 2016-000230

Promemoria – några körkortsfrågor

Remissinstanser:

1. Riksdagens ombudsmän (JO)
2. Justitiekanslern (JK)
3. Förvaltningsrätten i Karlstad
4. Åklagarmyndigheten
5. Polismyndigheten
6. Regelrådet
7. Trafikverket
8. Transportstyrelsen
9. Svenska Transportarbetareförbundet
10. Sveriges Bussföretag
11. Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)
12. Sveriges trafikskolors riksförbund (STR)
13. Försvarets Motorklubb
14. Kungl. Automobil Klubben
15. Motorförarnas Helykterhetsförbund
16. Motormännens Riksförbund
17. OK Förlaget AB
18. Sveriges Motorcyklisters Centralorganisation
19. Caravan Club of Sweden

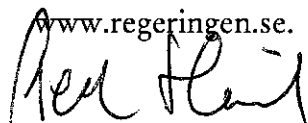
Remissvaren ska ha kommit in till Näringsdepartementet senast den 30 september 2016. Vi ser gärna att remissvaren även skickas i elektronisk form via e-post till n.registrator@regeringskansliet.se samt ulrika.stenstrom@regeringskansliet.se, i både word- och pdf-format. Vi skulle uppskatta om filnamnet är Regeringskansliets diarienummer (utan snedstreck), N2016-04315, följt av remissinstansens namn. Även i remissvaret anges Regeringskansliets diarienummer N2016/04315/RS.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria *Svara på remiss – hur och varför* (SB PM 2003:2). Den kan laddas ner eller beställas från Regeringskansliets webbplats

www.regeringen.se.

Per Håvik
Ämnesråd

Promemoria

Några körkortsfrågor

Promemorians huvudsakliga innehåll

I promemorian lämnas förslag på de lagändringar som krävs för att Sverige ska uppfylla sina skyldigheter enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG av den 20 december 2006 om körkort, ändrat genom direktiven 2009/113/EG, 2011/94/EU, 2012/36/EU, 2013/22/EU, 2013/47/EU, 2014/85/EU och (EU) 2015/653, fortsättningsvis kallat det tredje körkortsdirektivet. Promemorian är framtagen med anledning av att kommissionen, i en formell underrättelse till regeringen den 23 oktober 2015, identifierat ett antal frågor där den anser att Sverige inte uppfyllt sina skyldigheter enligt direktivet.

Vidare föreslås att det i körkortslagen (1998:488) ska införas bestämmelser som tydliggör det lagstöd som behövs för att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska kunna överlämna uppgiften att utfärda internationella körkort åt en juridisk person.

I promemorian föreslås ändringar i 2 kap. 5 §, 3 kap. 4 b och 14 a §§ samt i 10 kap. körkortslagen.

Bestämmelserna föreslås träda i kraft den xx maj 2017.

Innehållsförteckning

1	Författningsförslag	3
1.1	Förslag till lag om ändring i körkortslagen (1998:488).....	3
2	Bakgrund	6
2.1	Gällande rätt.....	7
2.1.1	Behörighet D1 och D	7
2.1.2	Utfärdande och giltighet av körkort	7
2.1.3	Förnyelse av körkort och krav på permanent bosättning	7
2.1.4	Bemyndiganden m.m.	8
3	Förslag.....	9
3.1	Behörighet D1 och D	9
3.2	Förnyelse av körkort	9
3.3	Utfärdande av internationella körkort	11
4	Ikraftträdandebestämmelser.....	11
5	Konsekvenser	12
5.1	Ändring av beteckningarna D1 och D.....	12
5.2	Ändring av reglerna för förnyelse av körkort	12
5.2.1	Vad innebär ändringen.....	12
5.2.2	Konsekvenser för privatpersoner	12
5.2.3	Konsekvenser för företag	13
5.2.4	Konsekvenser för staten.....	13
5.3	Ändring av bemyndigande att meddela föreskrifter.....	14
6	Författningskommentar	14
	2 kap. 5 § körkortslagen.....	14
	3 kap. 4 b § körkortslagen.....	14
	3 kap. 14 a § körkortslagen.....	14
	10 kap. 1 § körkortslagen.....	14
	10 kap. 2 § körkortslagen.....	14
	10 kap. 3 § körkortslagen.....	15
	10 kap. 4 § körkortslagen.....	15
	10 kap. 5-6 §§ körkortslagen	15

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till lag om ändring i körkortslagen (1998:488)

Härigenom föreskrivs i fråga om körkortslagen (1998:488)
dels att nuvarande 10 kap. 2 och 3 §§ ska betecknas 10 kap. 5 och 6 §§,
dels att 2 kap. 5 §, 3 kap. 4 b och 14 a §§ och 10 kap. 1 § ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas tre nya paragrafer, 10 kap. 2-4 §§ av följande lydelse.

2 kap. 5 §¹

Nuvarande lydelse

Beteckning	Körkortsbehörighet
D1	buss som är <i>försedd</i> med <i>högst 16 sittplatser</i> utöver <i>förarplatsen</i> och vars längd inte överskrider åtta meter samt enbart ett lätt släpfordon som är kopplat till sådan buss.
D	buss <i>oavsett antal sittplatser och längd</i> samt enbart ett lätt släpfordon som är kopplat till sådan buss.

Föreslagen lydelse

Beteckning	Körkortsbehörighet
D1	buss som är <i>konstruerad och tillverkad för att ta</i> högst 16 <i>passagerare</i> utöver <i>föraren</i> och vars längd inte överskrider åtta meter samt enbart ett lätt släpfordon som är kopplat till sådan buss.
D	buss <i>som är konstruerad och tillverkad för att ta fler än åtta passagerare utöver föraren</i> samt enbart ett lätt släpfordon som är kopplat till sådan buss.

¹ Senaste lydelse 2015:791

3 kap.
4 b §

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Kravet på en genomförd riskutbildning för att få avlägga förarprov enligt 4 a § gäller inte

1. innehavare av körkort som förelagts att komma in med bevis om godkänt förarprov enligt 10 kap. 3 § eller	1. innehavare av körkort som förelagts att komma in med bevis om godkänt förarprov enligt 10 kap. 6 § eller
2. vid körprov för att upphäva villkor med begränsning till automatväxlat fordon.	

3 kap.
14 a §²

Ett körkort får förnyas enligt 14 § första eller andra stycket om körkortshavaren

1. är permanent bosatt i Sverige,
2. studerar här sedan minst sex månader, eller

3. *varken är permanent bosatt eller sedan minst sex månader studerar i någon annan stat inom EES.*

Ett körkort får förnyas enligt 14 § tredje stycket om körkortshavaren

1. är permanent bosatt i Sverige, eller

2. *inte är permanent bosatt i någon annan stat inom EES.*

Ett körkort får förnyas enligt 14 § om körkortshavaren

1. är permanent bosatt i Sverige, eller
2. studerar här sedan minst sex månader.

10 kap.
1 §³

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter i de avseenden som anges i denna lag samt meddela föreskrifter om

1. lagens tillämpning på andra i utlandet utfärdade behörighetshandlingar som ger rätt att köra motordrivna fordon,
2. Transportstyrelsens prövning av andra körkortsärenden än som anges i 7 kap.,
3. registrering som behövs för tillämpningen av lagen,

² Senaste lydelse 2011:1580

³ Senaste lydelse 2014:148

4. att priset för deltagandet i introduktionsutbildning som anges i 4 kap. 7 § första stycket 4 inte får överstiga en viss nivå, och

5. avgifter för tillsyn enligt denna lag och enligt 8 kap. 12 § körkortsförordningen (1998:980) samt ärendehandläggning enligt denna lag och enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från lagen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får överlämna uppgiften att lämna ut körkort åt

1. företag som har tillstånd enligt postlagen (2010:1045) att bedriva postverksamhet (tillståndshavare),

2. dotterföretag till sådana tillståndshavare, och

3. företag som på uppdrag av en tillståndshavare eller dennes dotterföretag lämnar ut postförsändelser till mottagare (postombud).

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om överlämnande enligt tredje stycket och om utlämnande av körkort.

2 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får

överlämna uppgiften att lämna ut körkort åt

1. företag som har tillstånd enligt postlagen (2010:1045) att bedriva postverksamhet (tillståndshavare),

2. dotterföretag till sådana tillståndshavare, och

3. företag som på uppdrag av en tillståndshavare eller dennes dotterföretag lämnar ut postförsändelser till mottagare

(postombud).

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om överlämnande enligt första stycket och om utlämnande av körkort.

3 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får överlämna uppgiften att utfärda internationella körkort åt en juridisk person.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådant överlämnande.

4 §⁴ Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från lagen.

2 Bakgrund

Genom beslut den 14 december 2011 antog riksdagen regeringens förslag till lagändringar för att genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG av den 20 december 2006 om körkort, ändrat genom direktiven 2009/113/EG, 2011/94/EU, 2012/36/EU, 2013/22/EU, 2013/47/EU, 2014/85/EU och (EU) 2015/653, det s.k. tredje körkortsdirektivet. Genomförande av direktivet innebar bl.a. att körkortsbehörigheten D1, som tidigare varit frivillig för medlemsstaterna, infördes. Vidare infördes bestämmelser om förnyelse av körkort.

I en formell underrättelse till regeringen har kommissionen den 23 oktober 2015 identifierat ett antal frågor, bl.a. beträffande bestämmelsen om körkortsbehörigheten D1 och bestämmelsen om förnyelse av körkort, där den anser att Sverige har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt det tredje körkortsdirektivet. Regeringen anser att den tolkning av det tredje körkortsdirektivet som kommissionen gjort i de aktuella frågorna är riktig, och att bestämmelserna därför bör ändras.

Vidare har, i en bestämmelse om bemyndigande i körkortslagen, identifierats att det inte står helt klart att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer har möjlighet att överlämna uppgiften att utfärda internationella körkort åt en juridisk person.

⁴ Tidigare 10 kap. 4 § upphävd genom 2009:1352

2.1 Gällande rätt

2.1.1 Behörighet D1 och D

Gemensamma bestämmelser för körkort och behörighet att föra motorfordon inom EU och EES finns i det tredje körkortsdirektivet. I artikel 4 i direktivet anges körkortskategorier och åldersgränser för att få framföra motorfordon. I artikel 4 h anges att kategori D1 avser motorfordon som är konstruerade och tillverkade för att ta högst 16 passagerare utöver föraren, och med en största längd av 8 meter. Till ett motorfordon i denna kategori får kopplas en släpvagn med en tillåten totalvikt av högst 750 kg. I artikel 4 j anges att kategori D avser motorfordon konstruerade och tillverkade för att ta fler än åtta passagerare utöver föraren. Till ett motorfordon i denna kategori får kopplas en släpvagn med en tillåten totalvikt av högst 750 kg.

Kraven för olika körkortsbehörigheter regleras i körkortslagen (1998:488). I 2 kap. 5 § körkortslagen anges att kategori D1 avser buss som är försedd med högst 16 sittplatser utöver föraren och vars längd inte överskrider åtta meter samt enbart ett lätt släpfordon som är kopplat till sådan buss. I nämnda bestämmelse regleras vidare att kategori D avser buss oavsett antal sittplatser och längd samt enbart ett lätt släpfordon som är kopplat till sådan buss.

2.1.2 Utfärdande och giltighet av körkort

I 3 kap. 1 § körkortslagen regleras vilka förutsättningar som ska vara uppfyllda för att körkort ska kunna utfärdas. Här framgår att det krävs körkortstillstånd, att personen ska vara permanent bosatt i Sverige eller sedan minst sex månader studerar här, att personen ska ha uppnått viss ålder beroende på vilken körkortsbehörighet det gäller samt att personen ska ha avlagt godkänt förarprov. Av bestämmelsen framgår vidare bl.a. att om ett körkort blivit ogiltigt på grund av att det inte har förnyats efter ett föreläggande eller efter att det inte lämnats ut inom ett år från den dag då det utfärdats, får ett nytt körkort utfärdas utan att förarprov avlagts, om den sökande efter det att körkortet blivit ogiltigt har meddelats körkortstillstånd för de behörigheter som upphört att gälla.

2.1.3 Förnyelse av körkort och krav på permanent bosättning

Enligt artikel 7.3 b i det tredje körkortsdirektivet ska förnyelse av körkort vid den administrativa giltighetens utgång förutsätta permanent bosättning på territoriet i den medlemsstat som utfärdar körkortet. I artikel 12 definieras "permanent bosättningsort" som den plats där en person normalt bor, dvs. under minst 185 dagar varje kalenderår, till följd av personlig och yrkesmässig anknytning eller, om personen saknar yrkesmässig anknytning, till följd av en personlig anknytning som präglas av nära band mellan personen och den plats där personen bor. Permanent bosättningsort för en person som har yrkesmässig anknytning

till en annan plats än den personen har personlig anknytning till och som följaktligen bor omväxlande på olika platser, belägna i två eller flera medlemsstater, ska anses vara den plats där personen har sin personliga anknytning, förutsatt att vederbörande regelbundet återvänder dit. Det senare villkoret behöver inte vara uppfyllt när personen bor i en medlemsstat för att genomföra en tidsmässigt begränsad uppgift. Vistelse för studier vid ett universitet eller en skola medför inte att byte av permanent bostät ska anses ha skett.

Av 3 kap. 14 a § körkortslagen framgår att förnyelse av körkort får ske om körkortshavaren är permanent bosatt i Sverige eller studerar här sedan minst sex månader. Med begreppet permanent bosättning avses, enligt 1 kap. 3 § körkortslagen, bosättning under minst 185 dagar varje kalenderår till följd av personlig och yrkesmässig anknytning, eller om yrkesmässig anknytning saknas, till följd av personlig anknytning som präglas av nära band mellan en person och den plats där denne bor. Av 3 kap. 14 a § körkortslagen framgår vidare att körkortet även får förnyas om körkortshavaren varken är permanent bosatt eller sedan minst sex månader studerar i någon annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, EES.

2.1.4 Bemyndiganden m.m.

I 10 kap. 1 § körkortslagen finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter i de avseenden som anges i lagen och i en rad uppräknade ämnen. Enligt andra stycket får regeringen meddela föreskrifter om undantag från lagen. Vidare får regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, enligt tredje stycket, överlämna uppgiften att lämna ut körkort åt företag som har tillstånd att bedriva postverksamhet, dotterföretag till sådana tillståndshavare och företag som på uppdrag av en tillståndshavare eller dennes dotterföretag lämnar ut postförsändelser till mottagare. Enligt fjärde stycket får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer även meddela föreskrifter om dels överlämnande av uppgiften att lämna ut körkort, dels utlämnande av körkort.

3 Förslag

3.1 Behörighet D1 och D

Promemorians förslag: Körkortslagen ändras så att beteckningen D1 i ett körkort ska avse buss som är konstruerad och tillverkad för högst 16 passagerare utöver föraren och vars längd inte överskrider åtta meter samt enbart ett lätt släpfordon som är kopplat till sådan buss. Även beteckningen D ändras så att den ska avse buss som är konstruerad och tillverkad för att ta fler än åtta passagerare utöver föraren, samt enbart ett lätt släpfordon som är kopplat till sådan buss.

Skälen för förslaget: I artikel 4 h i det tredje körkortsdirektivet anges att kategori D1 avser motorfordon som är konstruerade och tillverkade för att ta högst 16 passagerare utöver föraren, och med en största längd av 8 meter. Kommissionen har påpekat att begreppet "passagerare" istället för "säten" valdes medvetet av EU-lagstiftaren för att inte bara täcka sittande passagerare utan även stående passagerare. Kommissionen kan inte godta att bestämmelserna i svensk lagstiftning för körkortskategori D1 begränsar antalet passagerare till antalet säten i fordon och anser att Sverige inte har fullgjort sina skyldigheter enligt artikel 4.1 och 4 h i det tredje körkortsdirektivet. Mot denna bakgrund bör 2 kap. 5 § körkortslagen (1998:488) ändras så att bestämmelsens innebörd och utformning stämmer bättre överens med det tredje körkortsdirektivet.

Som en följd av ändringen bör även beteckningen D i 2 kap. 5 § körkortslagen ändras så att bestämmelsen överensstämmer med det tredje körkortsdirektivets lydelse.

3.2 Förnyelse av körkort

Promemorians förslag: Körkortslagen ändras så att möjligheten att förnya sitt körkort för den som varken är permanent bosatt eller sedan minst sex månader studerar i någon annan stat inom EES tas bort.

Skälen för förslaget: Vid genomförandet av det tredje körkortsdirektivet infördes bestämmelser om att tioårs- och femårsförnyelse av ett körkort får ske om körkortshavaren är permanent bosatt i Sverige eller studerar här sedan minst sex månader. Regeringen ansåg att regeln om permanent bosättning eller studier i den medlemsstat som förnyar körkortet endast torde ha betydelse när körkortshavaren faktiskt är bosatt i någon EES-stat eller studerar där sedan minst sex månader (se prop. 2011/12:25 s. 79). En bestämmelse om att körkortet även fick förnyas om körkortshavaren varken var permanent bosatt i en annan EES-stat eller studerar i en annan EES-stat sedan minst sex månader, dvs. möjlighet till förnyelse för personer permanent bosatta i en stat utanför EES, infördes därför också. Kommissionen har emellertid påpekat att förnyelse av körkort för personer som har sin permanenta

bosättningsort i ett tredjeland inte föreskrivs i direktivet. Kommissionen menar vidare att direktivet är tydligt på denna punkt; det krävs permanent bosättning i utfärdande medlemsstat för utfärdande av körkort och utfärdandet kan inte baseras på medborgarskap eller liknande.

Den nuvarande bestämmelsen om förnyelse av körkort för personer i tredjeland gäller för personer som är permanent bosatta utanför EES. Bestämmelsen gör det möjligt för t.ex. en person som innehar ett svenskt körkort och som är bosatt utanför EES att förnya sitt körkort vid en svensk ambassad. Förnyelsen sker utan någon egentlig prövning om var personen befinner sig; Transportstyrelsen utfärdar en förnyelse av körkort på begäran av körkortshavaren. De eventuella ändrade förhållanden för personen vars körkort förnyas har vid förnyelsen alltså inte tagits i beaktande eftersom någon prövning inte görs. Även om lagstiftarens intention med att möjliggöra för utlandssvenskar i tredjeland att förnya sitt körkort varit god går det inte att bortse från att ett sådant förnyat körkort också gäller inom hela unionen. De risker som finns i vårt nuvarande system gör sig således också gällande på unionsnivå, såsom t.ex. att ett körkort förnyas i förfalskningssyfte. Det är inte heller rimligt att Sverige förnyar körkort för personer som bor permanent i ett tredjeland, på den enda grunden att de tidigare har erhållit ett svenskt körkort. Skälen för bestämmelserna i det tredje körkortsdirektivet att en stat endast får utfärda och förnya körkort för personer som bor permanent i landet är att det landet har bäst förutsättningar att bedöma den enskildes förhållanden, såsom att de medicinska kraven för körkort är uppfyllda eller att körkortshavaren inte har begått trafikbrott som innebär att körkort inte kan erhållas. Det är mot denna bakgrund mindre lämpligt att utfärda eller förnya körkort för personer som bor permanent i en annan stat utanför EES, i likhet med vad som gäller inom EES. Körkortslagen bör därför ändras så att möjligheten att förnya sitt körkort för den som varken är permanent bosatt eller sedan minst sex månader studerar i någon annan stat inom EES tas bort. Eftersom någon prövning av om dessa personer bor permanent i Sverige tidigare inte har skett kommer med stor sannolikhet flertalet av de personer som berörs fortfarande uppfylla kraven för förnyelse av körkort. Detta gäller exempelvis vid tillfälliga vistelser i andra länder, såsom semesterresor och tidsbegränsade anställningar eller studier. Vidare gäller att svenska medborgare, som efter att ha bott permanent utomlands återvänder till Sverige, har rätt att återfå sitt svenska körkort vid återflytt, utan att avlägga förarprov, se avsnitt 2.1.2 och 5.

3.3 Utfärdande av internationella körkort

Promemorians förslag: Det införs ett uttryckligt bemyndigande i körkortslagen för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att överlämna uppgiften att utfärda internationella körkort åt en juridisk person.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådant överlämnande.

Det görs redaktionella justeringar av de nuvarande bestämmelserna i 10 kap. 1 § körkortslagen.

Skälen för förslaget: Enligt 6 kap. 9 § körkortsförordningen (1998:980) får internationella körkort utfärdas av Försvarets Motorklubb, Kungl. Automobil Klubben, Motorförarnas Helnykterhetsförbund, Motormännens Riksförbund, OK Förlaget AB, Sveriges Motorcyklisters Centralorganisation och Caravan Club of Sweden.

Föreskrifterna i körkortsförordningen har meddelats med stöd av bemyndiganden i 10 kap. körkortslagen. Enligt 10 kap. 1 § körkortslagen får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela ytterligare föreskrifter i de avseenden som anges i denna lag. Ett sådant avseende är t.ex. utfärdande av körkort vilket regleras i 3 kap. i körkortslagen. För att tydliggöra det lagstöd som behövs för att kunna överlämna uppgiften att utfärda internationella körkort åt en juridisk person (jfr 12 kap. 4 § regeringsformen) bör det i 10 kap. körkortslagen även införas ett uttryckligt bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer om detta. Det bör också i anslutning till bestämmelsen införas ett normgivningsbemyndigande som tydliggör att ett överlämnande av uppgiften att utfärda internationella körkort kan göras genom föreskrifter.

De nuvarande bestämmelserna i 10 kap. 1 § körkortslagen om bemyndiganden m.m. bör justeras redaktionellt och delas upp i flera paragrafer.

4 Ikraftträdandebestämmelser

Promemorians förslag: De föreslagna lagändringarna ska träda i kraft den xx maj 2017. Det finns inget behov av övergångsbestämmelser.

5 Konsekvenser

5.1 Ändring av beteckningarna D1 och D

Ändringarna bedöms inte innebära några finansiella eller andra konsekvenser av betydelse för staten. Det eventuella författnings- och informationsarbete som kan uppstå för Transportstyrelsen bör ingå i myndighetens sedvanliga arbete och tas inom budget.

5.2 Ändring av reglerna för förnyelse av körkort

5.2.1 Vad innebär ändringen

Genom ändringen renodlas principen att körkort som huvudregel ska utfärdas eller förnyas av det land där en person bor permanent. De regler som redan gäller för utfärdande av körkort gentemot länder inom EES kommer därigenom att gälla generellt, även gentemot länder utanför EES. Ändringen innebär rent konkret att personer som bor permanent utanför EES inte längre kommer att kunna förnya sitt svenska körkort på det sätt som tidigare skett. Tidigare har inte någon egentlig prövning av boendeförhållandena skett vid ansökan om förnyelse från en person som vistas i land utanför EES. Ändringen innebär att en sådan prövning behöver ske, och att körkort kan förnyas för de sökande som uppfyller kraven för detta.

5.2.2 Konsekvenser för privatpersoner

De personer som varken är permanent bosatta eller sedan minst sex månader studerar i någon annan stat inom EES kommer, genom den föreslagna lagändringen, inte längre att kunna förnya sitt körkort på det sätt som tidigare skett. Enligt en uppskattning från Transportstyrelsen handläggs ca 3 000 ansökningar om förnyelse från personer som vistas utanför EES varje år. Det görs för närvarande inte någon prövning av dessa personers permanenta bosättning. Då nu en sådan prövning införs är det troligt att en del av de berörda personerna uppfyller kraven för förnyelse, och därmed kan förnya sina svenska körkort. Exempelvis torde en person som vistas i tredjeland för t.ex. arbete eller studier en tid, men som har en fast adress i Sverige och återvänder hit regelbundet, betraktas som bosatt här och därmed uppfylla kravet på permanent bosättning. En del personer som vistas i tredjeland är fortfarande folkbokförda i Sverige och intar därmed en speciell ställning vid bedömning av bosättning. Omständigheten att någon är folkbokförd i Sverige behöver inte ensamt vara avgörande för bedömningen om denne ska anses vara permanent bosatt i Sverige men får anses tala starkt för detta (jfr prop. 1997/98:124 s. 73 och s. 86 f.). Vidare har den som bott permanent utanför EES, och vars körkorts giltighetstid löpt ut, ändå rätt

att återfå sitt svenska körkort vid återflytt, utan att avlägga förarprov, förutsatt att övriga kriterier är uppfyllda (jfr ovan avsnitt 2.1.2).

5.2.3 Konsekvenser för företag

Ändringen bedöms inte ha någon direkt påverkan på företag. För företag med verksamhet och personal utomlands kan borttagandet av möjligheterna att förnya sitt svenska körkort dock ha viss indirekt betydelse, genom att anställda som bor permanent i utlandet inte längre kan förnya sitt svenska körkort, utan måste ta körkort där de bor. Eventuella konsekvenser i form av att anställda exempelvis har svårigheter att förnya sitt körkort och därigenom köra bil, bedöms kunna minimeras genom informationsinsatser om reglerna för förnyelse av körkort.

5.2.4 Konsekvenser för staten

Transportstyrelsen

Då möjligheterna att förnya sitt svenska körkort tas bort för den som har ett permanent boende utanför EES, bedöms antalet ärenden om förnyelse av detta slag minska. Samtidigt innebär ändringen för Transportstyrelsens del en viss ökad handläggning i de aktuella ärendena, eftersom en prövning av om sökanden är permanent bosatt i Sverige måste ske. Vidare är det viktigt att tydlig information om förutsättningarna för förnyelse finns och sprids, både till allmänheten, till företag med utlandsplacerad personal och till Sveriges beskickningar. Ändringarna av handläggningsrutiner och arbete med informationen om detta bedöms dock vara en naturlig del av Transportstyrelsens utvecklings- och informationsarbete. Eventuella kostnadsökningar bedöms vara av begränsad omfattning och kan tas inom budget.

Domstolarna

Antalet ärenden till domstolarna till följd av ändringen bedöms inte öka med mer än ett fåtal. De eventuella kostnadsökningarna bedöms kunna tas inom budget.

Sveriges ambassader

Antalet ärenden och förfrågningar om förnyelse av körkort bedöms med tiden kunna minska. Framför allt initialt kan det finnas behov av en tydlig information om förutsättningarna för förnyelse, bland annat via Sveriges beskickningar och ambassader i länder utanför EES. Inte minst är detta viktigt för svenska företag med verksamhet och personal utomlands. Detta bedöms dock ingå i det normala förändrings- och informationsarbetet.

5.3 Ändring av bemyndigande att meddela föreskrifter

Ändringen bedöms inte innebära några finansiella eller andra konsekvenser av betydelse för staten. Ändringen bedöms inte heller innebära konsekvenser för andra aktörer.

6 Författningskommentar

2 kap. 5 § körkortslagen

Paragrafen innehåller bestämmelser om körkortsbeteckning och körkortsbehörighet. Paragrafen ändras så att beteckningen D1 och D motsvarar de körkortsbehörigheter som anges i tredje körkortsdirektivet. Ändringen innebär att begreppet *passagerare* införs istället för *sittplatser* och att det för beteckningen D ska anges att den avser buss som är konstruerad och tillverkad för att ta fler än åtta passagerare. Genom ändringen inbegrips även stående passagerare.

Paragrafen behandlas i avsnitt 3.1.

3 kap. 4 b § körkortslagen

På grund av författningstekniska åtgärder har nu hänvisningen till 10 kap. 3 § ändrats till 10 kap. 6 §.

3 kap. 14 a § körkortslagen

I paragrafen framgår vilka krav som gäller för att ett körkort ska få förnyas. Det krävs att körkortshavaren är permanent bosatt i Sverige eller studerar här sedan minst sex månader. Den som varken är permanent bosatt eller studerar i någon annan stat inom EES, dvs. personer som har sin permanenta bosättningsort i tredjeland, har alltså inte längre rätt att förnya sitt körkort.

Den tidigare tredje punkten i första stycket har tagits bort. Även det tidigare andra stycket, vilket handlade om förnyelse av körkort enligt tredje stycket i 14 §, har tagits bort och första meningen i paragrafen hänvisar nu till hela 14 §.

Paragrafen behandlas i avsnitt 3.2.

10 kap. 1 § körkortslagen

Paragrafen motsvarar innehållet i tidigare 1 § första stycket.

10 kap. 2 § körkortslagen

Paragrafen motsvarar innehållet i tidigare 1 § tredje och fjärde stycket.

10 kap. 3 § körkortslagen

Paragrafen har fått nytt innehåll.

Enligt *första stycket* får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer överlämna uppgiften att utfärda internationella körkort åt en juridisk person. Genom bestämmelsen tydliggörs det lagstöd som behövs för att kunna överlämna uppgiften att utfärda internationella körkort åt en juridisk person (jfr 12 kap. 4 § regeringsformen).

Av *andra stycket* följer att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om överlämnande enligt första stycket. Bestämmelsen tydliggör alltså att ett överlämnande av uppgiften att utfärda internationella körkort kan göras genom föreskrifter.

Paragrafen behandlas i avsnitt 3.3.

10 kap. 4 § körkortslagen

Paragrafen motsvarar innehållet i tidigare 1 § andra stycket.

10 kap. 5-6 §§ körkortslagen

Paragraferna motsvarar innehållet i tidigare 2-3 §§.

